CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
TÓTH DÉNES

Szerkesztőség:
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

V. évfolyam. Csongrád, 1907. április 14. 15. szám.

A nagybérletek és a kivándorlás.

Csodálatos dolog, hogy a magyar Kánaánból is vándorolnak ki az emberek. Mennek egymás után, egyre nagyobb rajokban — úgy hogy ha igy tart ez a dolog, akkor maholnap oda jutunk, hogy mire megakarjuk tartani a honfoglalás ezer éves emlékünnepét, azalatt a kivándorlás hontalanokká fogja tenni az ország őslakóit és ez a tejjel-mézzel folyó Kánaán majd idegenek kezébe fog jutni teljesen, — akik most kezdik a bevándorlást.

A legcsodálatosabb azonban ama közöny, amelylyel a magyar vármegyék ezt az állapotot elnézik.

A ruthének érdekében megmozdult a felső vármegyék értelmisége és az én izgatásaim folytán megindult a népsegitő akció, amelynek első ténye az lett, hogy az 54 ezer hold területű Schönborn uradalmat átvette az állam és oda adta hosszú lejáratú albérletbe a szegény ruthén parasztoknak, akik a legpontosabb fizetőknek bizonyultak — holott az eddigi nagybérlőkkel folyton pörlekedni kellett a grófnak.

De ez még nem volt minden; hanem ellátta őket igen olcsón gyümölcsfákkal, aszaló kemencékkel, gazdasági gépekkel, jó fajtehenekkel — — csak éppen a legfőbbről feledkezett meg. Nem adott a népnek olyan vezetőket, akikben emberszerető sziv is lett volna, mert akkor máskép nézne ki ez a szép országrész. Hát mit mondjon az alföldi magyar nép, ha látja a kivándorlók hosszú sorokban elvonuló csoportját! Mit mondjon az ember, ha látja, hogy sehol a világon nincs olyan kevés értéke az embernek, mint Csongrád megyében, itt lévén legnagyobb a gyermekhalálozási statisztika s legnagyobb a tuberkulozisban elpusztult betegek száma.

De hát igy nem maradhat ez az állapot, mert ez annyit tenne, mintha bűntársaivá akarnánk szegődni a haza és nemzet ellenségeinek, akik határainkon végpusztulásunkat, halálunk óráját lesik.

Pedig még nem késő a segités, gyógyitás munkája, csak akarni kell, még megelőzhetjük a rettenetes katasztrófákat, amelyek a mi társadalmunkat is fenyegetik, csak komolyan hozzá kellene látni ahhoz a feladathoz, hogy a munkás népet kiragadjuk a nagybérlők és nagyvállalkozók szipolyozó karmai közül, a föld és termény uzsorával pusztitó basák kezeiből.

Az ős Csongrád megyének elsőnek kellene felemelni szavát ebben a kérdésben, ha vannak olyan férfiai, akik igazán a nép javát és a haza üdvét viselnék szivükön, nemcsupán csak ajkaikkal hirdetnék, mint a jó kirakatok, ezeket az eszméket.

Erre kötelezi két dolog, először az a tény, hogy itt vannak a legnagyobb hitbizományi birtokok, amelyek nagybérlők kezén vagy házi kezelésben egyenesen ráutalják a munkásnépet a kivándorlásra, miután ahelyett, hogy intenziv gazdálkodással, vagy gyáriparral új keresetforrásokat juttatnának a népnek is, a birtokosnak is — abban lelik hivatásukat, hogy a nagyobb hasznot a munkásoktól megtagadott bér levonásában keressék.

Ennek végét előre lehet látni, hogy nem lesz más, mint az, ami Romániában megtörtént, vagy pedig az, hogy a nagybirtokok jövedelmei nem fogják fedezni a felügyelet, kormányzás és kezelés költségeit.

Akkor aztán — nagy kárral és nagy későn rátérnek majd arra, hogy mégis csak jobb lesz átadni a községeknek a nagybérleteket, úgy amint mi már rég óta sürgetjük, hogy viszont a községek a munkásaik közt egy és három holdas parcellákban átadhassák egyetemleges „kommunális“ felelősség mellett, csupán azt kötvén ki, hogy minden 1000 holdon egy gyárat létesitsenek a most szokásos buzatermelés helyett, s az állattenyésztésre több gondot forditsanak.

Tömörkény község mult évben ebben az ügyben köriratban fordult a megye összes községeihez.

Most a romániai parasztlázadás folytán újra szóvá tesszük ezt a kérdést annál is inkább, mert az ország legintelligensebb vármegyéje, Sopron, a törvényhozáshoz felirt a latifundiumok nagybérletei ellen, s ezt a kérdést Csongrád vármegye is fogja tárgyalni. Egyelőre csak ennyit irunk a dologról — legközelebb majd rátérünk arra, hogy mily kötelességek terhelik az értelmiség tagjait, a munkásnéppel szemben — ha nem akarjuk, hogy a kivándorlás néptelenné tegye az ősi Csongrád vármegye községeit is, mint Túróc, Bereg, Árva, Nyitra megye falvait.

Dr. Hollósy.

Éjszaka.

Bent a szobában sötét volt. A fényesre vénült faasztalon egy üres pintesüveg meg egy régi sótartó szomorkodott az ablakon behulló holdfényen.

A hegyekről alárohanó jeges szél össze verte az erdő didergő vázait s meg-meg zörrentette a szivárványos ablakot.

A konyhában valami ernyőtlen petróleum lámpa állt a tűzhely párkányán és lobogva küzködött a fekete éjszakával. Nyomorúságos világnál két szomorú, elcsigázott ember nézte bágyadtan a falon zakatoló ócska órát. A férfi az ágy szélén ült mozdulatlanul, az asszony az asztal mellett állt és nagyokat sóhajtott.

Ez a fáradt, csüggedt emberpár ma ülte az ezüstlakodalmát.

Azért voltak még ébren és várták, hogy az óra elüsse a tizet.

. . . A szél sikoltozásán és az óra fáradt zörgésén kivül nem kelt hang sehol. Sűrű, nehéz csönd ült minden felé.

Egy vagy két perc hiányzott még a tizből.

Akkor az ablakon koppanás hallatszott. Egy, aztán újra egy.

A két fáradt ember egymásra nézett. Az asszony fakó arca megrándult, de nem nézett az ablakra, hanem a férjére. Az ember pedig vissza rá mozdulatlanul, merőn.

Az üveg újra megzörrent.

Arra az ember felkelt, néhány lépést tett az ablak felé és halkan az mondta:

— Valaki van ott kint!

Belenézett az éjszaka koromsötét szemébe és halkan megszólalt újra:

— Valaki áll az ablaknál . . .

Megint kopogtak. Háromszor, négyszer ötször.

Az asszony is kinézett.

— Nyisd ki az ajtót — mondta csendesen.

Uriforma fiatalember lépett be.

Az asszony magasra tartotta a lámpát és belenézett a jövevény arcába. Látta, hogy bajusza meg a szakálla csonttá fagyott.

— Messziről jön az úr? . . . — kérdezte az ember gyanakodva.

— Messziről . . . Zirczről. Eltévedtem . . . felelt a jövevény és körülnézett. — Tekintetével az asszony arcát kereste fürkészve, de hiába, mert a lámpa bádog ellenzője árnyékot vetett rá.

— Hová tart az úr? Merre? — kérdezte tovább az ember.

— Tovább, le Veszprémig; — mondta mosolyogva az, aki belépett. — Hajnalig itt maradok, ha szabad . . . ott kint megfagynék reggelig . . . Majd hálás leszek érte . . . Vagy talán akár mindjárt! — Tette hozzá. Kigombolta kabátját, fagyos kezével kinosan, nehezen elővette az erszényét és két szép, új ezüst forintost tett az asztalra.

— Óh, óh, tessék beljebb kerülni! mondta az asszony és letette a lámpát. Az ember pedig bereteszelte az ajtót és a faliszekrényhez lépett. Mielőtt kinyitotta az ajtaját, feleségére tekintett, de az asszony megelőzte és nyájasan azt mondta a jövevénynek:

— Akad ennivaló is, ha az úr . . .

Azzal kivett a szekrényből valami maradékot, és a tányért oda tette a jövevény elé.

Az idegen leült és eleinte csűrte-csavarta a dolgot, de aztán evett, gyorsan éhesen, amig a maradékban tartott.

A lámpa vörös világa oda hullott az arcára.

A fáradt, elernyedt emberpár pedig, amelyik ma ülte az ezüstlakodalmát, ott állt az asztal mellett és hallgatott.

Az asszony a jövevényt nézte. Az ember

A n. érdemű hölgyközönség szives figyelmébe!

Schweiger Nővérek Első női divatárúháza Kiskunfélegyháza — Gabonapiac-tér. —

Kapható dús választékban: női és gyermek kalapok, fejkötők, gyászkalapokból állandóan nagy raktár, bármilyen kalapok gyárilag legdivatosabban alakittatnak. Valamint dús választékban kaphatók: legjobb gyártmányú nap- és esőernyők, glassé és selyem keztyűk, legjobb szabású fűzők és ruhadiszek.

Községi közgyülés.

Több fontos tárgya volt a folyó hó 8-án tartott községi közgyülésnek.

A közgyülést megelőzőleg a községi állatorvosi állást töltötték be választás utján és a kilenc pályázó közül Farkas Dezső kapta a legtöbb szavazatot. Tehát egyidőre ismét van községi állatorvosunk, de hogy meddig lesz, az a jövő titka. Aki ismeri a viszonyokat, nem sok reményt fűzhet a mostani állapothoz abból az egyszerű okból, amit a régi jó közmondás is teljesen megvilágit, t. i. „egy csárdában két dudás nem férhet meg.“

A községi közgyülés csak e választás után nyilt meg s első tárgya a községi szervezeti szabályrendelet tárgyalása és azzal kapcsolatban a lovas rendőrök fizetés felemelés iránti kérelme volt.

Ezt a tárgyat már mi is több oldalról megvilágitottuk és igy mindenki tisztában volt, hogy melyik a leghelyesebb út és mód, hogy a közönség érdeke minden körülmények között megóvassék. Természetesen úgy az elfogadása mellett, mint ellene többen beszéltek. Miután mindkét félnél a hangulat izgatott, ebből az okból nem ismertetjük a beszédeket azért, mert nem akarunk módot szolgáltatni az ügy teljes elmérgesitésére. Igy is hallottunk elég erős kifakadásokat mindkét részről.

Azonban egyet nem hallgathatunk el, még pedig azt, hogy igazán nevetséges volna, ha a községi közgyülés a szabályrendelet módositásával — községi szervezetben, tekintve a fizetés emelést is — ügyészi és mérnöki állást, de még mint susogva beszélik, árvaszéket is létesitene. De tegyük fel, ha mindezeket megszavazná, úgy már nem kerül megerőltetésbe az egész fölé egy polgármestert ültetni. Igy végre csak a kalap alá kerül a rendezett tanács, ami végeredményében még is olcsóbb és jobb, mint a mostani állapot; de meg az összes követelések mindkét részről teljesen ki lennének elégitve. Pedig előbb-utóbb ez lesz a vége, mert abban igaza van a bizottságnak, hogy úgy a mérnöki, mint a többi állásra — a kornak megfelelően — szükség van. Hát még az árvaszékre!? Mindezek levonásából nem nagy ész kell, hogy rájőjjön bárki is, miszerint nincs más mód, mint a rendezett tanács felállitása.

Bár a közgyülés újabb módositás végett visszautasitotta a bizottsághoz a szervezeti szabályrendeletet, leghelyesebb lett volna mindjárt inditványozni ezzel kapcsolatban a rendezett tanács visszaállitását és egy bizottságot küldeni ki, amelynek feladata lenne a módozatok megállapitása minden irányban. Ez még nem késő, mert ezen ügy még tárgyalva lesz és akkor reméljük, hogy a községi közgyülés ebben az irányban fog dönteni.

A 6-ik pont alatt tudomásul vették Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának azon határozatát, mely Lantos József lovasrendőrt állásától elmozditja. Szegény Lantos ezt a határozatot a túlvilágról valószinűleg megmosolyogja, mert hiszen ő már megbünhödött minden földi gyarlóságért.

Trencsén vármegye és Kassa város átirt a községhez, hogy a mindkét helyen II. Rákóci Ferenc emlékére emelendő szoborműhöz járuljon hozzá. Ennek értelmében a községi közgyülés meg is szavazott 20—20 koronát és Zala vármegye közönségének kérelmére, Csány László 48—49-iki kormánybiztos emlékére emelendő szoborműre 10 koronát. Bizony ezek vajmi csekély összegecskék, de jószivvel és hazafias érzéssel adattak, dacára hogy a község pénzügyi viszonyai oly szomorú állapotban van, amely jóformán kizár minden adakozást.

A szegzárdi selyemtenyésztési felügyelőség átiratát, melyben a község részéről felajánlott 2 hold terület használatát nem igényli — a tárgysorozat 9-ik pontja alatt tudomásul vették. De hát mit is csináljanak?

A selyemtenyésztési felügyelőség régebben kért a várostól 2 hold földet, hogy itt selyemfonó gyárat létesitsen, de akkor a község igazán érthetetlen okból csak fél hold föld körül ajánlott fel — de milyent? Még a fű sem terem meg rajta.

A felügyelőség sajnálkozott rajtunk — a szegénységünkön — hogy még 2 hold földet sem birunk adni. Leküldötte megbizottját, hogy tekintse meg legalább a felajánlott fél hold földet. Igy derült ki s a megbizott botránkozva konstatálta, hogy a városnak nem két, hanem még sokkal több olyan jó minőségű földje is van, amivel szabadon rendelkezik. Bár később a község a hibáját pótolva felajánlotta a kért két hold földet, most, amint a felügyelőség átiratából kitűnik, nem veszi igénybe, mert nem kofa . . . és igaza is van.

Sóhlya Gyula inditványát, melyben a körgát felmagasitását ajánlotta, a tárgysorozat 11-ik pontja alatt tárgyalták, megállapodtak abban, hogy a Csongrád-sövényházi ármentesitő társulatnak átadják azzal a kikötéssel, hogy azt a társulat megfelelő magasságra emeli. Szó sincs róla, a határozat jó, mert legalább igy a községi adónk sem emelkedik a gát munkálatainak költsége által s körgátunk is meg fog felelni rendeltetésének.

Hogy a magasitás mennyibe kerülne, legjobban megvilágitja az a tény, amit a közgyülés a tárgysorozat 29-ik pontja alatt tárgyalt és elfogadott. Ugyanis a szőlők közötti Szarka út javitása, illetve az árvizhez való elkészitése felmagasitás nélkül 700 koronánál többe került, bárcsak 50—60 méternyi hoszúságban lett megcsinálva. Már most mi az arány a nevezett út és a körgát között? Igy csak megnyugvással vehetjük a közgyülés ezen határozatát, mert annál jobban úgysem oldhatják meg a kérdést.

A tárgysorozat 17-ik pontja alatt Oláh István kérelmét tárgyalták, melyben a Just Gyula utcában az épitkezéséhez még szükséges 35 négyszögöl területet kéri átengedni. A közgyülés méltányolta a kérését és igy az emlitett területet négyszögölenként négy koronájával átadták.

A tárgysorozat többi pontjait, melyek kérelmek, jelentések és beterjesztések voltak, a közgyülés részben elutasitotta, részben tudomásul vette.

—

---

meg az asszonyát. Ott kint nagyokat sikoltott a szél.

*

Dankáék megint ottkint ültek a konyhában. Az ember ott ült újra az ágyon, az asszony az asztal mellett állt. De most nem az órát nézték, hanem a szennyes, kitaposott padlót.

A jövevény ott bent aludt a szobában, amelybe akkor is behullott a hold sugára . . .

. . . — A Dömöséknek már kertje is van. Magad is láttad. Nekünk meg itt ez a piszkos viskó. Nézd ott a falat! Az eső befolyik! Az ember hétszám sem lát másik embert! Hiszen, ha tudtam volna, mi vár rám veled! . . . De már későn! Mit nézed a földet? Hanem hiszen élhetetlen ember voltál, az is maradsz!

Az elcsigázott, vén óra akkor nyöszörögte el a tizenegyet.

A férfi csak nézte a földet, az asszony pedig tovább beszélt.

— A Barta Péter a maga ökreivel szántja a maga földjét. — Hát a te földed hol van? Azt hiszed te mamlasz, hogy azok is igaz úton szerezkedtek? Ugy éltesse őket az Isten! A lányuk Kaposváron szolgál valami grófnál! No hát! . . . Mindegy! Derék lány! Megsegiti szüleit! Mi a gyermekünkkel is jól jártunk, biz' Isten! Vitted be a sok iskolapénzt Veszprémbe, aztán egyszer csak a Jani nincs sehol . . . Hogy ő megunta a sok bolondságot, neki pénz kell, ő el megy pénz után. Biz' Isten, ha nem ismerném magamat, rosszat gondolnék! Mert annak van esze, több is, mint dukál, neked meg nincs! Mit törődjék ilyen gyámoltalan emberekkel? . . . Nohát?

— Hallgass, Eszter, hallgass! Feküdjél le, aludjál! — Mondta halkan az ember.

De az asszony közelebb lépett hozzá, megtompitotta a hangját és újra beszélt:

— Hallgassak? . . . Hát a Pálffy hallgatott, amikor a Schwartz hazavitte a tehenek árát? Ott a rétje meg a két bérese, a lányának meg Veszprémben varrják a stafirungot. Az is jól jár, aki elmegy érte! . . . Hallod-e? Mit nézed a földet? Nem láttad a gyűrűt az újján? Nem hallottad, hogy zörgött a zsebje, amikor belenyúlt?

Az óra már az éjfélt is elütötte, de az asszony még mindig beszélt. Egyre halkabban és egyre szilajabbul. Ki-kinézett az ablakon meg viszament, oda állt az ura elé és beszélt, sziszegett. Utóbb elhallgatott és csak nagysokára, nagyon halkan mondta újra:

— Édes jó szülém, miért is kötöttél ehhez a nyomorult emberhez?

Akkor az ember felkelt az ágyról, nagyot, nehezet sóhajtott és halkan kinyitotta a középső ajtót. Az asszony utána ment, mint a vámpir a mocsárban járó után, de az ember a mellének feszitette a kezét és visszatolta.

De hiába. Ott állitak a külsőszoba közepén az asztal mellett. A holdsugár berezgett az ablakon és feneketlen fehér falat festett a padlóra. A jövevény elé feküdt behunyt szemmel, nyugodt, halavány arccal. És a szoba minden sarkát betöltötte a mélységes csönd.

Az ember sóváran, vágyakozva visszanézett a belső szobába, de az asszony a fülébe súgta:

— Menj!

A jövevény halavány arcára halálos riadalom ült ki, amikor az ember öt újja összekapcsolódott a torka körül. Egy pillanatra felnyitotta a szemét, amiből a rettegés ezer ördöge bámult elé, majd lecsukta újra. Az ajkára sötétbibor, forró vércsöpp ült ki.

Akkor az ember elereszettte és remegve nézett az asszonyra. De az asszony nem törődött vele, hanem bevájta a kezét az idegen ruháiba. Nem talált semmit. Akkor a párna alá nyúlt és elővette az idegen erszényét.

Ahogy szétnyitotta, egy csomó bankjegy tünt a szemébe. Sovány, száraz újjaival kirántotta őket, de velük együtt egy régi, megfakult kép is kisiklott és leesett a földre, a holdsugár fehér tavába. Az ember lehajolt érte és megnézte.

Az asszony is odahajolt és elejtette a pénzt. Káprázat nehezedett a szemére, ahogy a képre nézett, a saját halavány arca nézett vissza rá.

A jövevény ott feküdt mozdulatlanul; félig nyitott, üveges szemével szomorúan nézte a két embert.

A hold elé felhő siklott, sötét lett.

Dankáék ezüstlakodalma belényúlt az örökös, fekete éjszakába.

Cholnoky László.

Munkásházak.

A munkásházak épitésének nem kedvez az épitő iparos segédek sztrájkja: de a munkások maguk nagy örömmel látják, hogy a kormány és a hatóságok ezzel a kérdéssel foglalkoznak.

Azonban az a törvényjavaslat még nincs letárgyalva, mely a munkásházakról szól s igy még mindig hozzá szólhatnak ahhoz a kérdéshez, előadhatják kivánságaikat s ha azok megérdemlik a figyelembe vételt, meg is fogják azokat szivlelni az intéző körök.

Most Püspökladányban épitnek a munkások 100 házat, s tudakozódtunk az ottani akció vezetőjétől, hogy miként szervezkedtek, mert az ottani tapasztalatoknak mi is hasznát vehetjük.

Az érdekes levelet itt közöljük szószerint:

Tisztelt Uram!

Egyes lapok tévesen közölték, hogy a községünkbeli munkásházak szövetkezeti alapon épülnek. A dolog igy áll: Községünkbe beékelődik a vallásalapitványnak egy 70 holdas birtokteste, mely házépitésre alkalmasnak mutatkozott. 300-on felül van a lakháznélküli munkás családok száma, gondoltuk hát, hogy azokat itt el lehetne helyezni s e célból tárgyalásokat kezdtünk a vallásalappal, hogy parcellázva adja el e területet a lakháznélküli munkásoknak, kik hosszú törlesztéses kölcsönként fizetnék le a telek árát. A vallásalap azonban előre s egy összegben akarta a vételárt, ami miatt csaknem meghiúsult tervünk; akkor Darányihoz mentünk, hogy vegye meg ő a kérdéses területet s neki fogunk tartozni s 30 év alatt törleszteni. Darányi belement a terveibe bevágó műveletbe s igy került a szükséges terület birtokunkba, sőt azonfelül 100 ezer korona kamatmentes államsegélyt is engedélyezett az épitkezés céljaira, mely szintén 30 év alatt lesz visszafizetendő. A telek a letörlesztésig a földmivelési kormány nevén áll, azután, illetve előbb is, ha valaki korábban lefizeti terheit, amit stornó nélkül bármikor megtehet, nevére megy.

A telekár és épitési segélyért a község vállal garanciát, ez szedi és szolgáltatja be az államkincstárba az esedékes részleteket, viszont feljogosittatott arra, hogy a nemfizetők helyére másokat költöztessen be.

A munkásházak jogi minősége a benyujtandó törvényjavaslat szerint 50 évig áll fenn, ez időn belül el nem terhelhető s a vételár vagy törlesztési hányadon kivül semmi más cimen el nem árverezhető, rá foglalás, végrehajtás nem vezethető. (Az „otthon" védelmére ez az első törvényes lépés!) 20 évig teljes adómentességet élveznek s minden mérnöki s ügyvédi munkálatot a földmivelésügyi miniszter ingyen végeztet.

Az épités ügyét egy elnökletem alatt álló bizottság eszközli, ez osztja ki a telkeket, irányitja az épitkezést, utalja ki a 100 ezer korona államsegély keretén belül a szükséges épületanyagokat.

Ezekben kivántam ismertetni a mi munkáslak épitési ügyünket, melynek igy sem szervezete, sem alapszabályai nincsenek, sőt annyira nem szövetkezeti alapon nyugszik a telepépités, hogy a földmivelési kormány minden egyes telepessel külön szerződik, minden telep s ház magáért szavatol, igy egyetemleges felelősség (mitől a mi népünk rendkivül fázik) nincsen.

Kiváló tiszteletem nyilvánitása mellett vagyok

Püspökladány, 1907. márc. 20.

kész szolgája

Kiss Ferenc református lelkész.

HIREK.

— **Tavasz.** Végre megenyhül az idő. Itt a tavasz. A meleg déli szellő kicsalja a bimbót, hogy virággá legyen s minden élni kiván a hosszú tél után. A vándor madarak felkeresik a régi fészküket és újjá alakitják, hogy ismét a régi boldogság tanyájává váljék. Minden virul; élni vágyik. Vajjon az emberiség nem vágyik-e? Vágyna ő is a boldogság után; de hol van az ma? Minden drágul, mindennek megy az ára fel. Elmultak a régi jó idők mikor gondtalanabbak voltak az emberek. Ma már küzdeni kell, hogy megkeressük a mindennapit. Azért üdvözöljük a tavaszt oly örömmel, mert az jelenti a munkánk kezdetét, mely után áldást és talán boldogságot várhatunk.

— **Gyula nap.** Mint minden évben, úgy az idén is Gyula napján Nyiry Gyula tb. főszolgabirót számosan keresték fel tisztelői és jóbarátai és a tisztviselői kar tagjai, hogy üdvözöljék a humánus embert és mindenkivel szemben humánus tisztviselőt. A tisztelgők üdvözlése különben mintegy igazolását képezte annak az elismerésnek, amely a napokban az érdemes tisztviselőt a honvédelmi miniszter részéről érte, aki kitünő elismerésének adott egy leiratban kifejezést a katonai ügyek elintézése körül tanúsitott buzgó tevékenységéért.

— **Eljegyzés.** Földes Jenő helybeli divatárú kereskedő folyó hó 3-án jegyezte el Strasser Mihály kedves leányát Jankát, Kiskunfélegyházáról.

— **A villanyvilágitás.** Lichtenberg Mór elektrotechnikusra vonatkozólag mult számunkban azt irtuk, hogy felesleges volt megbizatása s megfogják felebbezni a határozatot. Mint értesülünk, a felebbezők elállnak szándékuktól, mivel Lichtenberg Mór nemcsak jeles szakértő, hanem igazságszerető ember is, s mint ilyen többek előtt ki is fejezte abbeli szakvéleményét, hogy kár lenne a Hazai Jákobokkal szerződni Csongrádnak s 50 évre lekötni magukat.

— **Árviz.** Emelkedik a Tisza vize és gondolkozóba esnek a parti lakósok, hogy vajjon a sorskeze nem-e borzalmakat rejteget jövőben részükre. Az ártérek már mind viz alá kerültek s a merészebb birtokosok, kik nem féltek a viz áradásától, most szomorúan látják vetéseik pusztulását. A kiáradt viz tönkretette azokat s munkájuk meddő volt. Az ármentesitő társulataink már megtettek mindent, hogy méltóképpen fogadhassák a nagy vizet, de mint az előjelekből vehető észre, nagy veszélytől nem kell tartani.

— **Az alföldi szinikerület.** Cegléd város tanácsa épp úgy van szinkörével mint mi, várja, hogy majd szerveződni fog újra a kerület és akkor épit egy nagy szinkört, amint azt Félegyháza is, Nagykőrös is tervezi, de előbb várják, hogy mi lesz a csongrádi szinkörrel. E tárgyban a Ceglédi Lapok hozzánk fordultak, s mi értesitettük, hogy Csongrád város képviselője és szinibizottsága a belügyminiszternél lépéseket fog tenni a megigért államsegély kiutalványozása iránt, s akkor a kerület többi városai is követhetik a jó példát.

— **Ki a gazember?** R. Papp Gedeon városi képviselő elkiáltotta magát a legutóbbi közgyűlésen, hogy aki megfelebbezte az ártézi kút ügyében kelt határozatot, az gazember. Nos főjegyző úr, vagy első biró úr, ha önök megengednek itt ilyen hangot, akkor minek nevezik azt a testületet, amelyen ilyen hangot mer használni egyik tag a másik tag, s éppen egy főbb tisztviselő ellen? Ez a dolog még nincs elintézve, mert a közönségnek is van ahhoz szava, hogy olyan ember ott ne vehessen részt, aki nem oda való. Egyet azonban látunk és ez az, hogy ilyen községi szervezet mellett egymást legazemberezhetik, akár fel is pofozhatják a tisztelt városatyák, hanem hogy a város érdekeit ezzel a hanggal előbbre vinnék — azt előttünk jólélekkel nem állithatja senki sem.

— **Egy új városrész.** Amit eddig csak mesének, ábrándnak tartottak, az most kezd megvalósulni: a bökény kezd beépülni. Már a harmadik házhelyre kértek engedélyt.

— **Mese a két pisztolyról.** Csépe Rókus csongrádi legény ugylátszik felakarja újitani a két pisztoly romantikáját. Mult héten Benke Lászlóra rálőtt, aki meg merte szólitani, hogy miért jár át a vetésen? A csendőrség el is vette a pisztolyát s az ügyészség emberölés kisérlete miatt el is rendelte a vizsgálatot ellene. Csépe Rókus azonban ahelyett, hogy eszére térne, újra folytatja lövöldözéseit, s a mult héten már a város belterületén is megcsipte a rendőrség, s elkobozta második pisztolyát is. Ha igy halad Csépe Rókus, még utoléri Savanyú Jóskát, aki az utolsó pisztolyt magának forditotta.

— **Házépités akadályokkal.** Oláh István emeletes házat akart épiteni a magtár-utca elején, azonban a tervtől eltért és a földszinti folyosót oly szűkre épitette, hogy a további épitkezést be kellett szüntetni.

— **Budapest látványossága** az Amor Nagykávéház (ezelőtt Belicay) Nagymező-utca 7. A kávéházban valódi párisi élet lüktet. A mulatóhely egyik nevezetessége Toll Árpád és Károly kitűnő zenekara.

— **Aki a végén nevet — az nevet.** A Tisza vize elöntötte az árteret és most minden jóizlésű ember azon töri a fejét, hogy Borbás Sándor miért ültetett szőlőt a Tisza partjára? Hát legyenek nyugodtak jóizlésű urak, mert amint a Tisza tulsó oldalán is épen a viz mellett terülnek el a legjobb szőlők, majd pár év mulva itt is úgy lesz, hogy egymás után fogják követni Borbás Sándor nagyon jó példáját. Mert az nevet, aki a végén nevet.

— **Családi idill.** Lőrinc Istvánt nagyon szerette a kedves veje L. Kókai Gáspár, s hogy ennek nagyobb bizonyitékát adja, mult hó 17-en egy ásóval úgy elverte, hogy 26 napig feküdte az ágyat. A szegedi kir. ügyészség annyira érdeklődik a családi idill iránt, hogy elrendelte a vizsgálatot.

— **A sorozások** folyó hó 23-ikán kezdődnek és 26-ikáig fognak tartani.

— **A legkedveltebb arcszépitő**, mely joggal viseli a felülmulhatatlanság jelzőjét, kétségtelenül a hires Földes-féle „Margit-Créme", mely valóban meghóditotta a világ hölgyközönségét, urak is használják, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindenemű tisztátlanságát, szeplőt, pattanást, mitessert stb. néhány nap alatt eltávolitja és az az arcot üdvévé, fiatallá varázsolja. Nemcsak az arcbőr, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére, finomitására is használják. Hölgyeink elragadtatással szólnak bámulatos hatásáról. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható minden gyógyszertárban, de ovakodni kell az utánzatoktól. Postán küldi az egyedüli készitő Gutori Földes Kelemen gyógyszerész Arad.

— **Lőpor árulás.** A csongrádi fogyasztási szövetkezet a belügyminiszteriumtól engedélyt kapott arra, hogy lőport árulhasson.

— **Cabaret előadás.** A mult héten a Király szinház tagjai két estén át művész estélyt rendeztek az Erzsébet szálló nagytermében, meglehetős számú közönség előtt. Különösen tetszettek Bárdos Mariska és Horváth Kálmán előadásai.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Aki Budapestre jön, ide megy!

Budapest látványossága!

ÁMOR NAGY-KÁVÉHÁZ

(ezelőtt Belicay)

Budapest, Nagymező-utca 7. sz.

Tulajdonos: Kancler Gyula.

Naponta TOLL ÁRPÁD és TOLL KÁROLY teljes zenekara hangversenyez.

Gyönyörü látványosság!

Minden idegen nézze meg!

Szem, szem, szem a legdrágább kincs, melynek hibája nincs!

De ha gyenge a szeme, úgy forduljon bizalommal Dévai Sándor órás, ékszerész és látszerészhez Csongrád, Boér-féle ház, hol mindennemű kristályüvegek, úgy rövid, mint távollátóknak, orvosi rendelés szerint is készittetnek.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, mindennemű zseb-, inga-, fali- és ébresztő órákból, továbbá arany, ezüst ékszereit, u. m. fülbevalók, arany-, ezüst-láncokat gyári árakon.

Nagy raktár látszerek-, hőmérők, china ezüst disztárgyak és tajték pipákból.

Egy jó karban levő
4 lóerejú gőzcséplőgép
ELADÓ
DR. FEKETE PÁL járásbirói jegyzőnél Kiskunfélegyházán.

Elsőrangú
magyar gyermek- és élet-biztositó intézet
helyi képviselőt keres. Nyugdijasok előnyben részesülnek. Ajánlatok „Szép jövevedelem“ jeligével Sólyom cimre, Budapest, Kertész-utca 37. kéretnek.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb és legolcsóbb élclap!
Szerkeszti: HELTAI JENŐ.
Főmunkatársak: Ambrus Zoltán, Molnár Ferenc, Herceg Ferenc, Ignotus, Szomori Dezső.
Képei javát: Linek Lajos, Vesztrócy Manó, Paulini Béla, Feiks, Vadász, Erdey, Oláh, Süle, Csukássy, Kober és Kondor rajzolja.
Péntek délben már kézhez kapják a vidéki előfizetők a
FIDIBUSZ-t!
Előfizetési ára páratlanul olcsó:
Egész évre 6 kor. | Negyedévre 1 K 50 f
Fél évre 3 kor. | Egy hóra 50 fillér.
Egy szám ára 5 kr.
Friss, vidám, pajkos, eredeti, eleven, érdekes, bátor, diszesen illusztrált heti élclap.
Mutatványszámot ingyen küld
a FIDIBUSZ kiadóhivatala
Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

A NAP
A magyar ujságirás szenzációja, Magyarország legfüggetlenebb és legelterjedtebb napilapja.
Felelő szerkesztője: **BRAUN SÁNDOR.**
Politikai főmunkatársai: **Bródy Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal.**
A NAP a 48-as eszmény leghivebb katonája és a 67-es politika kérlelhetetlen üldözője.
A NAP már kora reggel megérkezik a vidékre.
A Nap nemcsak a legkitünőbb lap de a legolcsóbb is.
Egy szám ára 2 krajcár.
Előfizetés: negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér.
Mutatványszámot készséggel küld:
A NAP kiadóhivatala VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 9. sz.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
Réthy-féle pemetefű cukorkánál.
Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.
1 doboz 60 fillér.
Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Azt mondja
egy ember, kinek már rég idő óta kényelmetlen lábbelije volt, hogy:

Jaj de sokat szenvedtem,
Mig a mestert megleltem;
Amig megtaláltam őt,
Aki készit jó cipőt.
Nem is fáj már most nekem
Se bütykőm, se tyúkszemem;
Büszke vagyok cipőmre
Nem is válok meg tőle.

= Nem olcsó, de jó. =
DRAGON LAJOS
cipész-mesternél kapható!
Főtér, Csongrád városi takarék épületében.

! Köhögés !
Aki ezt figyelembe nem veszi, vétkezik önönmaga ellen.
Kaiser-féle
mell-bonbon
3 fenyűvel ellátva.
Orvosilag kipróbálva és ajánlva köhögés, rekedtség, hűtés, elnyálkásodás, és hurut ellen.
5120 közjegyző által hitelesitett okirat bizonyitja e szer hasznos voltát.
Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 80 fillér.
Kapható:
Balkányi Lajos, Barna Henrik és Wiesner Lajos urak gyógyszertárában Csongrádon.

A NAP
(politikai napilap)
már délelőtt 10 órakor kapható
BOZÓ és JUSTIN üzletében.
Ára 2 krajcár. Ára 4 fillér.

Minden utánzat és utánnyomás tilos!
Thierry-féle balzsam
egyedül valódi csakis a zöld apáca védjeggyel. **Törv. védve.**

Régi jó hirnevű, felülmulhatatlan szer emésztési zavaroknál, gyomorbajoknál, kólika, hurut, mellbajok, influenza, különösen a kezdődő mellbetegség ellen stb. Ára: 12 kis üveg, vagy 6 dupla üveg, vagy **1 nagy különleges üveg patentzárral 5 korona.**

Thierry Centifolium-kenőcs
általánosan elismert, mint páratlanul álló szer mindenféle sebek, gyulladás, sérülések és daganatok ellen, legyen az bármily régi keletű is. Megakadályoz vérmérgezést, a műtétet legtöbb esetben fölöslegessé teszi. Ára: 2 tégely 3 korona 60 fillér frankó. A pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett küldi

Thierry A. gyógyszerész
Pregrada, Rohits-Sauerbrunn mellett.
Raktár: Török József és dr. Egger Leó Budapest, Vértes Lajos Lugos.

Figyelmeztetés! A vásárlás és rendelés előtt és különösen az ismét eladás előtt, az én egyedül valódi és törvényesen védett balzsamomra tessék figyelni. A büntetőtörvény 23. és 25. §§-ai értelmében 4000 korona pénzbirság vagy egy évig terjedhető börtönbüntetéssel büntetendő az, aki nem az én gyógyszertáramból eredő, tehát egy másik és nem az egyedül valódi, a zöld apáca védjeggyel törvényesen védett **Thierry-féle balzsamot** rendel, vesz és különösen ismét elad. Ugyanezen eljárás alá esnek azok is, akik kuruzslók módjára ráerőszakolják a közönségre, hogy rendeljenek és vegyenek egy más névvel ellátott szert, amelyet csak a közönség kizsákmányolására hoznak forgalomba.

Hölgyek
részére nélkülözhetetlen!
Legjobb szépitőszer a Földes-féle MARGIT CRÉME
Páratlan és csodás hatású.
Óvakodjunk utánzatoktól.
Pár nap alatt biztosan eltávolit **szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser)** és minden más bőrbajt. **Kisimitja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalit.**
Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.
KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hölgypor (3 szinben) **1.20 kor. Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcviz 1 kor.**
Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő:
FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.
Főraktár Csongrádon: Balkányi Lajos, Barna Henrik és Wiesner Lajos gyógyszerészeknél.